

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika.
 Cena: Prostor 1 m/m x 34 m/m za navadne in male oglase 80 vin.,
 za uradne razglase 120 K, za poslane in reklame 2 K. — Pri naročilu
 nad 10 objav popust.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znak za odgovor.

Opredeljeno „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knjižna
 ulica št. 5, prilika. — Telefon št. 98.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan K 120—	celoletno K 140—
polletno 60—	polletno 70—
3 mesečno 30—	3 mesečno 35—
1 10—	1 12—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knjižna ulica št. 5, I. nadstropje.
 Telefon št. 34.

Šopice sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Reklame ne vrača.

Posamezna številka velja 60 vinarjev.
 Poština pavšalirana.

Nova vlada.

Regent je včeraj zvečer podpisal ukaz, s katerim je bila imenovana nova vlada, ki ji načeljuje Stojan Protić. V novem kabinetu so zastopane vse skupine opozicijskega bloka — radikalci, hrvatski »Narodni klub«, Korošček »Jugoslov. klub« in Ribarčeva grupa. To je prav pestra družba, ki je ne družijo nobena načela, marveč edino skupno sovražstvo proti demokratski zajednici, ki je bila doslej na vladi in kateri so opozicionalci za vsako ceno hoteli izvit državno krmilo iz rok.

Ali se bo mogla držati ta, iz najrazličnejših, čisto celo v načelih si nasprotujočih elementov obstoječa vlada?

Dvomimo, to tem bolj, ker so se po vestih iz Beograda že v prvem hipu, ko je opozicijski blok prevzel mislijo, da sestavi novo vlado, pojavila med posameznimi skupinami takšna nesoglasja, da so se dala preplesti samo z največjimi težkočami. Predvsem zavzemajo stranke, ki so sedaj zastopane v vladi, tako različno stališče v vprašanju valutarne reforme, ki je dandanes eno najbolj perečih, da je docela izključeno, da bi ne prišlo že v doglednem času med nasprotujočimi si strujami do bolj ali manj ostrih konfliktov, razen ako se s pna stranka docela podredi naziranjem druge, kar pa ni baš verjetno.

Sicer pa je dobila nova vlada, ako smemo zaupati beogradskim vestem, glede svoje politike docela vezano maršruto. Vlada mora samo s parlamentom. Ako bi se ji ne posrečilo, da bi zagotovila redno delovanje narodnega predstavništva, mora f ona izvajati v tem slučaju konsekvence in podati ostavko.

Ali pa je redno parlamentarno delo v današnjih razmerah in okolnostih sploh mogoče? Ne, nemogoče sicer ni, toda položaj je danes tak, da bi se moral zgoditi naravnost čudež, ako bi naš parlament, ki je že od svojega rojstva težko bolan, ozdravel in jel živeti normalno svoje življenje.

Glavna ovira rednega funkcioniranja narodnega predstavništva je znani zloglasni »kvorum«. Ali bo imela nova vlada ta »kvorum«. Vsaka vlada, ki pride na krmilo, sicer sveto zatrijuje, da ji je ta »kvorum« zagotovljen, toda to je, kakor skušnjava uči, ponavadi samoprevara, fikcija.

Demokratski blok in sedanja vladna skupina ste se v zadnjem času tako izkristalizirali, da si držita približno ravnotežje, zato je docela izključeno, da bi mogla sedanja radikalna skupina izvesti ono, kar se demokratski ni posrečilo to je spraviti parlamentarni aparat v redno funkcioniranje.

Računati je torej s tem, da bodo tudi novi vladi usojeni kratki dnevi. Nekaj tednov, morda par mesecev. Potem pa bomo zopet tam, kjer smo bili. Na neprestanih krizah bo leha naš državni organizem od vsega začetka. Zunanjih kriz ne moremo preprečiti, ker leže izven nas, našim neprestanim notranjim krizam pa bi lahko napravili konec, ako bi bili mi vsi skupaj manj strankarji, pa bolj trezni politiki, pred vsem pa iskreni jugoslovenski patriotje, ki se zavedajo, da tirajo stalne notranje krize državo v propast, ji onemogočajo razvoj in konsolidacijo ter vstvarjajo ugodna tla za tuje aspiracije.

Kje so ti res jugoslovenski rodoljubi? Naj nastopijo, dokler ne bo prepozno!

Beograd, 19. februarja. Danes popoldne se je posrečilo g. Stojanu Protiću sestaviti novi kabinet, ki obstoja iz sledečih članov: ministri predsednik in minister za konstitucije Stojan Protić; podpredsednik in minister za zvezne zadeve Anton Korošček, zunanji minister dr. Ante Trumbić; minister brez portfelja in namestnik zunanjega ministra dr. Miroslav Spalajković; notranji minister Trifunović; minister vere dr. Fran Janković; minister prosvete Miša Trifunović; minister pravosodja dr. Momčilo Ninčić; minister za narodno zdravje Slavko Miletić; minister za trgovino Stojan Ribarac; minister za agrarno reformo Hanžek; minister za poljedelstvo in vode Fran Roškar; minister šam in rud dr. Hrasnica; minister za socialno politiko Fr. Krnić; minister pošte dr. Matko Drinković; minister za zgradbe Joca Jovanović; minister prehrane in obnove zemlje dr. Stanislav; vojni minister Branko Jovanović in finančni minister dr. Velizar Janković. — Danes popoldne se je napotil g. Stojan Protić z novo sestavljeno ministrsko listo k regentu, ki je, kakor se čuje, to listo potrdil. — V krogih opozicije vlada vsled tega velikansko veselje.

DEMISIJA SLOVENSKE VLADE.

Ljubljana, 20. februarja. Dosedanji predsednik pokrajinske vlade za Slovenijo dr. Gregor Žerjav je podal brzopavno demisijo.

DEMISIJA HRVATSKE VLADE.

Zagreb, 19. februarja. Ban in vsi člani hrvatske vlade so nočjo podali demisijo.

STALIŠČE VLADE GLEDE VALUTNEGA VPRAŠANJA.

Beograd, 19. februarja. Opozicijski blok se je danes zjutraj končno posvetoval o onem delu svojega stvarnega programa, ki se ima baviti z valutnim vprašanjem. Ker so radikalci odklonili vsak pristane na kako premembo in povdarjajo, da je Veljković s svojim načrtom šel itak predaleč na škodo starega bančnega dinarja, sta Narodni klub in Slovenska ljudska stranka kapitulirala ter se je sklenilo, da se menjanje kolekovanih bankovcev nadaljuje po odrejen načinu. Sploh se o valutnem vprašanju nima nič zgoditi, dokler ne bo sklepal o njem parlament. Najznačilnejše je, da Narodni klub nista ugovarjala, da je finančni portfelj prevzel najboljši zagrebnih pristaš dvojne mere v finančnem ministristvu Velizar Janković. Velizar Janković je bil, kakor znano, član mirovne delegacije v Parizu, kjer se je vršila skozi mesece med njim po eni strani ter jugoslovensko mislečimi Srbi, Hrvat in Slovenci ljuta borba radi stališča, ki ga ima delegacija kraljevina SHS, zavzeti glede vojne odškodnine. Velizar Janković je zahteval da imajo novo osvobodjene zemlje Slovenija, Hrvatska, Bosna in Dalmacija plačati vojno odškodnino v reparacijski fond in sicer v ravno tisti izmeri, kakor Avstrija po proporciji prebivalstva. Se je ko je prodrlo pričanje, da bi tako stališče moglo razbiti državo v dva dela, je v delegaciji podlegel Velizar Janković. Znano je tudi, da je Janković odkrito zavzemal stališče, da bi trebalo izmenjati krome v razmerju 1:20, češ da nima nobene notranje vrednosti, in da jo treba v prilog bančnemu dinarju uničiti. Dasi so vse te okoliščine notorično znane in je zlasti bivši član delegacije dr. Ivan Shvegel opozarjal dr. Korošča na usodno pokreško Jankovičevo, je vendar SLS pristala na to, da je ta oseba postala finančni minister.

Italija obljublja Jugoslovenom avtonomijo.

»Il Piccolo della Sera« z dne 18. t. m. poroča iz Rima, da sprejemajo glasom informacij agencije »Nazionale della Stampa« v Londonu in v Parizu z velikim zadoščenjem možnost, da se dovoli Dalmaciji tudi v slučaju izvedbe londonskega pakta avtonomija. Ta namera je naleteala na ugodno razpoloženje tudi v rimskih političnih krogih.

Z ozirom na tozadevni Nittijev predlog je treba smatrati jadranski problem v popolnoma drugačni luči. Londonski pakt se je namreč nanašal na eventualnost avstrijskega poraza, ne pa na razpad Avstrije. Na svojih vzhodnih mejah nima Italija več avstro - ogrske monarhije ali kakke podobne konfederacije, ampak razne narodnosti, ki odklanjajo avstrijsko dedščino in hočejo samo svojo lastno neodvisnost. Italija m-kakor ne namerava teh stremiljenj ovirati, dokler ne ogrožajo nje same kot sredozemske veselice in dokler ne ovirajo objadranjskih Italijanov, ki so prej pripadali monarhiji, v njihovem narodnem razvoju.

Poleg tega ima Italija pravico, ki si jo je zagotovila z londonskim paktom, da se reši vsake skrbi za obrambo Jadrana. Jadransko morje ima na svojem iztočnem bregu polno nevarnosti za Italijo, ne nudi pa na svojem zapadnem bregu dovolj možnosti za obrambo.

Popolna nevtralizacija Jadranskega morja bodisi z vojaškega bodisi s političnega vidika, osobito pa popolna nevtralizacija vzhodnega brega bi bila za Italijo tolikega pomena, da bi postala izvedba londonskega pakta brez koristi in da bi mogla Italija

ja zadovoljiti pravične aspiracije vseh objadranjskih narodov.

Italija mora končati tam, kjer se spuščajo Juliske Alpe v morje, t. j. na Reki in to iz istih razlogov, kakor je zasedla Brenner. Slavjani, ki senahajajo v tej črti, naj ne bodo v skrbeh za svojo najširšo prostost, ki jim jo podeli Italija ravno tako, kakor Nemcem ob Zgornji Adiži. Sicer pa, ali se je kedaj slišalo, da so se pritoževali Francozi v dolini d'Aosta o zatiranju? Italija, ki je bila porojena in ki se je razširila vsled negovanja narodnostnega principa, nikakor ne odklanja razpravljanja s Slavjani o onem posebnem eventualnem režimu in njegovih podrobnostih, ki si ga želijo in k' ne bi tvoril opasnosti za varnost italijanske države. Po premaganju tega vprašanja, ki ni več težko, kakor hitro Slavjani privoli, da vsrpi neko večje ali manjše, toda še vedno znatno število njihovih sorojakov v skupno življenje z italijanskim narodom in ko odnehajo z večnim vstrajanjem po svojih zahtevah na Trst, Gorico in Videm, s tem trenutkom bi moglo priti do pravične rešitve jadranskega vprašanja, ki bi jamčila vsem prizadetim narodom večni medsebojni mir. — Mi Jugoslovenci čujemo te sirenske glasove, ki nam prihajajo iz Rima sedaj, ko je Wilson zaklical Italijanom svoj energičen »quos ego«, toda ne verjamemo jim prav čisto nič, ker predobro poznamo naše sode, ki so zelo veliki v besedah in obečanjih, prav mali pa v dejanjih.

Stališče Francije in Anglije napram Wilsonovi notli.

Pariz, 17. februarja. Današnji »Le Temps« piše: »Angleška in francoska vlada sta mnenja, da njihju predlog z dne 20. januarja ni tako neugoden za Jugoslavijo, kakor hoče to predstaviti predsednik Wilson. Francija in Anglija sta se odločili za ta projekt zategadelj, ker ameriška vlada ni hotela več sodelovati pri rešitvi tega vprašanja in ker jadransko vprašanje ne more ostati v sedanjem stanju, ne da bi se mislilo na njega rešitev. Ako je predsednik Wilson nenreklicno odločen odklo-

niti projekt z dne 20. januarja, ne moreta Anglija in Francija več delovati na to, da bi se ta projekt uveljavil. Toda obe vladi ste podpisali londonsko pogodbo, in zato tudi ne moreta preprečiti, da bi Italija ne uveljavila onih pogodb, ki sta jih podpisali. Tako ostane vprašanje odprto in pravice obeh strani intaktni. Treba pa je uvaževati, da neče nobena izmed treh zaveznih vlad dati Združenim državam nobenega povoda, če manj pa pretveze, da bi odtegnile svoj interes evropskim vprašanjem, s skripanjem zob in realizmom, nego star roman o sami ljubezni. — Ze naprej vé, da se roman dobro zavrh, da se končno vzame, zakaj vrgla je že skrivaj pogled na njegovo poslednjo stran.

Toda kakor hitro se detece zga-ne in zacmevka, planeta oba naenkrat in vidita se obenem v zrcalu dvoje velikih modrih oči — največjih in najmodrejših na vsem svetu.

Ko pa sedi včasih mlada gospa sama doma in je v spalnici docela tiho ter se žari nebo z nekim sivomodrim leskom nad robom strehe, kakor je pač to navadno v soparnih poletnih dneh, tedaj spusti ona miniaturno srajčko na svoje koleno ter sedi in sanja z odprtimi očmi.

Vidi malo sobo nekje tam na skalnem pobočju in jasno, prozorno vodo in travo, ki je tako bujna in sočna, da bi se človek zvalil vanjo in se valjal po nji, in sliši žvrgolenje ptičev in šumenje širrek nad sabo.

In takoj začenja šteti na prstih. Leto... dve... tri... štiri... morda bo trajalo še pet, celo šest let... a več prav gotovo ne. Frederik že potegne tako daleč, da bodo ptički v kletki mogli preživeti mase dni dopusta v prirodi!

LISTEK.

Thore Blanche:

Ptička v kletki.

(Konec.)

Toda soprog je jokal ob ženini postelji ter je preklinjal štiri nadstropja. Nekaj časa jo je nosil po stopnicah v naročju...

Ko je nastopilo poletje in čas dopustov, je nastalo v banki gibanje. In zdaj je šlonedifinitivnim uradnikom za to, da si pridelajo kako zrnce posebej. Tako so se polnili prostori povsod z mladimi gospodi, ki so kazali veliko vnemo, ki pa se še niso izpoznali v umetnosti izvršiti v petih urah delo, ki ga je mogoče komodno opraviti v treh.

In na pošti se je mešetarilo in prodajalo nedeljsko delo. Tisti, ki so imeli sredstva, so si privoščili svobodni dan, se odpeljali na kmete in prihajali domov osveženi in opaljeni; oni pa, ki sredstev niso imeli, so stisnili par kronic v žep, lepo sedeli in poslušali, kako dobro so se imeli ti — drugi.

Tudi mladi par v Vasastadenu ni imel sredstev.

Neverjetno, kako drago je življenje. Čevljar potrebuje denar, krojač in šivilja ne delata zastonj, živili ni kupiti brezplačno in mili gospod doktor tudi noče oditi s praznimi rokami, čeprav se mu vidi, da ga boli, kadar mora kaj sprejeti.

Prihajala mu je zvečer naproti, kadar je dovršil svoje dnevno delo. Bil je utrujen in hrbet ga je bolel. Toda kadar se je srečal z njenim pogledom, se je nasmehnil, in kadar je čutil njeno roko varno in zaupno počivati v svoji, ga je takoj minila utrujenost.

Ali je imel danes mnogo dela? — Da, te proklete drobne položke bi človeka pripravile ob življenje... Hm! Res so bile neznozne. No, in ona? Ali je imela dopolne mnogo dopisov? — Eh, nikakor, moj dragec, teh sredi leta ni toliko!

Prepeljala sta se na ladji na Skeppsholmen in nadaljevala svoj izprehod tja do trdnjave. Poslušala sta, kako se valovi odbijajo od kamnatega zidova, in gledala, kako se pripravljajo kutterji na daljno plovbo.

Včasih pa sta izpustila uzdo in sta si privoščila večerjo za krono v malem restavrantu. On ji je vsiljeval likerja — a tudi sam se ga je napil, nato izpregnil še čašo piva in nato se

je čutil veselega in srečnega; zato je naročil še nji, dasi je goreče ugovarjala, kave in osminko črnega piva.

In ko si je na to prižgal smotko in je s ceremonijalnim poklonom napil na njeno zdravje, sta se spogledala in se zakrohotala ter si zagotavljala, da sta strašna zapravljivca.

Ko se je nagmlo na jesen, je podvojil svojo skrb za njo. Vselej ji je pomagal stopati po stopnicah in vedno je poblede, kadar je neprevidno stopila na kamen.

In zgoraj se je začelo temeljito računanje v gnezdu. Po cele ure sta predsedala oba s sklonjenima glavama nad papirjem, in računal je on, računala je ona — in glej, oba sta zračunala dober rezultat.

Ona stopi s pošte, zato pa se njemu poviša v banki. Ah, da, dobro pojde!

In končno dobi gnezdo novega prebivalca in nova usta — lačna, mala ustka, ki se jim morajo žrtvovati vse materine sile.

Zato je delal samo on in delal je za dva. Povsod, kjerkoli se je dal zaslužiti groš, se je pojavil njegov blede obraz. Prodajal je svoje nedelje, opravljal delo za druge, si prinal domov prepisovanje — vse za nagrado v gotovini.

Opustil je svojo drago dopoldansko smotko pod pretvezo, da ga odpušanja boli grlo, in pil je dopoldne le čašo vode k svojih obloženi zemljici. In sam Bog ve, kako je to šlo, ali šlo je, da jima ni manjkalo nikoli jedi in loncu in nikoli denarja za stanarino.

Odpustila sta služkinjo, kajti kaj bi ž njo, ko ona že ni bila več uslužbena na pošti, nego je sedela doma in si privoščila, kakor se je izražala. Namesto nje sta si preskrbela postrežnico, ki je prihajala zgodaj zjutraj in opravljala vsa grobejša opravila za sedem kron na mesec ter je odhajala ob eni domov.

Sicer nista pri tem ničesar prištedila v gotovini, a tem več v hrani in pri perilu, in drv se je manje porabilo, ker se je gospa poslej sama brigala za ogenj v peči —

In zopet je poletje, in kadar posveti nedeljsko solncece na nasprotno steno ter nastane velika in dušiča soperica nad globokim dvoriščem, takrat jemlje ona svoje dete v naročje, on pa vlači voziček dol po stopnicah.

Kreneta v Hag, kjer sedeta globoko v park, porineta voziček v zatiji gostih grmov, on potegne iz žepa časopise, ona odpre knjigo — nikakor ne kakšne moderne knjige a pri-

njem. Francija in Velika Britanija sta z ozirom na eventualni nemški napad med sabo sklenili vojaško konvencijo, ki temelji na eksistenci enakega francosko - ameriškega pakta. Ministrski predsednik Nitti pa na svoji strani ni nikdar zanikal absolutne potrebe, da se uredi italijan-

ska politika tako, da ne pride do konflikta z Ameriko. Takisto pa je tudi gotovo, da tudi Amerika ne more laseči svoje neinteresanosti na evropskem miru. Treba je torej, da se na vseh straneh postopa taktično in s potrpljenjem.

Politične vesti.

Pogajanja med strankami opozicijskega bloka. Beograd, 19. februarja. Včeraj ob 10. uri dopoldne se je vršila seja predstavnikov opozicijskega bloka, kateri je predsedoval Stojan Protić in ki je trajala od 1. ure popoldne. Razpravljalo se je o programu nove vlade. Splošno se je pojavila velika težkoča, zlasti glede rešitve valutnega vprašanja. Sele v popoldanski seji, ki je trajala od 4.30 do 7.30 je prišlo do sporazuma med radikalci in Narodnim klubom in sicer na ta način, da se naj zamenja stari dinar za 4 nove kronsko - dinarske novčance, jugoslovenske žigovane krone pa z novim kronsko - dinarskim denarjem al pari. Poleg tega se je sklenilo, da naj se valutno vprašanje reši definitivno na prvi seji parlamenta. Odpraviti se morajo vsi komisarijati, ki so nastali za časa Davidovičevega režima. Poleg tega se morajo izvršiti neke spremembe pri pokrajinskih vladah v Sloveniji in na Hrvaškem. V eni prvih sej parlamenta naj se tudi razpravlja o državnih izdatkih. — V političnih krogih se domneva, da dr. Korošec ne bo vstopil v vlado, ker kriza v pokrajinski vladi v Sloveniji še ni rešena. Po seji se je napotil Protić k regentu ter mu poročal o poteku seje, nakar se je določilo, da se posvetovanja nadaljujejo danes in se bo razpravljalo o tem, kdo da bo vstopil v kabinet. Domneva se, da bo regent potrdil listo, ki mu jo bo predložil Stojan Protić.

Debate in nesoglasja pri razdelitvi mandatov. Beograd, 19. februarja. Včeraj dopoldne je povabil regent Stojan Protić, šefu opozicije, nalogo, sestaviti nov kabinet, a edino pod pogojem, če ima njegova grupa večino v narodnem predstavništvu in če namerava vladati s parlamentom. Protić je sklical nato šefe opozicijskih strank na sejo ob 4. uri popoldne. Člani Narodnega in Klerikalnega kluba so zahtevali, da se jim podeli mesta pri posameznih pokrajinskih vladah. Protić je nato izjavil, da je treba rešiti v prvi vrsti stvarna vprašanja. Vnela se je ostra debata glede razdelitve mandatov, končno pa se je sklenilo, da se za enkrat osebna vprašanja odloži. Tako nato je prišlo do nesporazuma med posameznimi strankami opozicije radi načel, kako naj bo izdelan volilni red za konstituanto in kako naj se reši agrarno vprašanje. Končno se je prišlo do zaključka na ta način, da predloži posamezne stranke do danes vsaka svoj program, na podlagi katerih se bodo potem nadaljevala pogajanja. Na podlagi tega zaključka se je potem dosegel sporazum glede kompromisnega programa in glede razdelitve posameznih ministrskih mest.

Kdaj bo plebiscit na Koroškem. V saintgermainski mirovni pogodbi je določeno, da se ima vršiti plebiscit na Koroškem tri mesece po ratifikaciji te pogodbe. Kakor je znano, naša država še ni ratificirala saintgermainске mirovne pogodbe in je najbrže tudi ne bo preje, dokler ne bo omogočeno redno zasedanje narodnega predstavništva. Ker pa ni računati s tem, da bi naš parlament v doglednem času jel redno funkcionirati, bo prišlo do ratifikacije nemara še le poleti. Plebiscit na Koroškem bi se mogel torej vršiti še le poleti ali pa celo še le na jesen. S tem pa niso zadovoljni koroški Nemci, ki bi radi, da bi se ljudsko glasovanje izvršilo čim prej. Zlasti so nejevoljni »Freie Stimmen«, ki so se dni priobčile ironični članek, v katerem trde, da se bo ljudsko glasovanje na Koroškem vršilo še le meseca maja — 1922. To svojo trditve podpirajo s temi le razlogi: Najprej bo treba iskati ljudi za glasovalno komisijo. Našli jo bodo, ako bo šlo vse posreči, do Božiča 1920. Nato bodo morali izbrati še komisije za posamezne kraje, kar bo trajalo do Velike noči 1921. Nato bo treba dobiti še prostore za glasovanje, kar bo zopet vzelo mnogo časa. Potem bodo zavezniški naprosili Jugoslavijo, da bo sestavila volilne imenike za glasovanje. Ti volilni imeniki bodo nemara sestavljeni tako-le do Božiča 1921. Potem pa pride še rok za reklamacijo, ki bo trajal nemara do Velike noči 1922. Potemtakem bi končno prišlo do plebiscita spomladi 1. 1922. Jasnó je namreč, da bočajo

Jugoslovenci plebiscit zavleči, kar se jim bo seveda tudi posrečilo, ker je znano, da ugodni Antanta vsaki izražen želji Jugoslovenov. — Nimamo nič proti temu, ako se ironična prorokovanja celovških »Freie Stimmen« uresničijo. Čim kasneje bo plebiscit, tem obupnejše bodo razmere v Avstriji in prepričani smo, da bodo celo najzagrizenejši nemški nacionalci v glasovalni coni B, ki so sedaj še najhujši agitatorji za Avstrijo, prišli do prepričanja, da je za Koroško prebivalstvo brez razlike narodnosti najpametnejše, ako glasuje kot en mož za spojitve z Jugoslavijo.

Frankovci na Reki. Kakor je znano, se nahajata na Reki dr. Vladimir Sachs in dr. Ivica Frank. Nastanila sta se v hiši nekega reškega trgovca Jugoslovena, dočim je bil ta odsoten. V stanovanje so napeljali telefon. Hrano dobivata omenjena iz častniške kuhinje. Iz hiše zahajata redko. V terek ob devetih se je vračala soproga dr. Sachsa domov. Predno stopi v hišo, se ji približa eleganten mladenič in jo vladno zaprosi, da bi mu dala pojasnilo o neki gospe, ki bi imela stanovati v tej hiši. Dokler mu je ona tomlačila, da je tuja in da te gospe ne pozna, ji neznanec nenadoma iztrga iz rok torbico in izgine. Do sedaj tega človeka niso našli. Iz verodostojnega vira se doznava, da je bilo v torbici 200.000 nežigosanih kron, 16.900 švicarskih frankov, ček na 390.000 K in ček na 150.000 ruskih rubljev. Od kod gospé toliko »mednarodnega« denarja?

Kaj pomenja Boka Kotorska za nas in za Francijo. V graški »Tagesspošt« priobčuje kapitan linjskega broda Röslér o Boki Kotorski in njeni važnosti uvodnik, v katerem pravi med drugim: »Nepričakovano in tudi že demantirana vest, da se hočejo Francija na Jadranu ustaviti, s tem da si pridobi v Boki Kotorski trdno oporišče za svoje ladjejeve, spravlja docela nove vidike v Jadranski problem. V Italiji bo vzbudil ta preokret v jadranskem vprašanju najtežje skrbi. Končni cilj težke borbe z Avstro - Ogrsko je bil za Italijo vendar samo neomejena posest Jadranskega morja kot »mare nostrum«. Sedaj pa je vse to ostalo problematično vsled nastopa Francije. Ako ima Francija del svojega pomorskega brodovlja v boji, potem se nahaja Italija tam, kjer je bila pred vojno, to je njena vzhodna obal je zopet izpostavljena sovražnim napadom. vsak promet v Jadranu je malodane povezan in Valona ostane izolirana... V Boki je dana prilika, da se zgradi moderne utrdbe z dalekosežnimi topovi, haubicami in možnarji najtežjega kalibra. To vse bo gotovo preskrbelo Francija. Ako se sklene vojaška konvencija z Jugoslavijo, lahko Francozi razpolagajo z bogatim rezervarom krepih dalmatinskih pomorščakov, ki bodo izborno služili kot branitelji teh utrdb. V bodočnosti bo se pač zgodilo, da bo Francija »organizirala« malo jugoslovensko brodovje... Boka Kotorska ni samo pokrajinski nebeško lepa, marveč nudi tudi s svojimi številnimi globokimi zalivi ladjam vsake velikosti, da lahko trdimo, v neomejenem številu varno zatočišče. Ako uvažujemo, da so v svetovni vojni maloštevilne pomorske sile stare monarhije zadostovale za obrambo Boka proti vsem mogočnim nasprotnikom, bomo lahko presodili, kakšen pomen mora imeti to oporišče, ako se moderno opremi in oboroži. Sedaj pripada tudi Lovčen in vsa obala do Orača novi jugoslovenski državi, to so stratezične prednosti, čemer ne more Italija nasproti postaviti ničesar enakovrednega. — Ako se italijanskim diplomatom ne posreči v zadnji uri odvrniti nesrečo, ki jim grozi vsled francoskega oporišča v Adriji, potem je Italija izgubila vojno in naj se cenijo njene druge teritorialne pridobitve na stroške Avstro - Ogrske, kakorkoli se hočejo.

Redi in dekoracije v našem kraljestvu. V naši kraljevini se podeljuje ti-le redi in dekoracije: 1. red carja Lazarja ima samo en razred. Ta red sme nositi samo kralj in prestolonaslednik. Kralj ima pravico, da ga podeli tujim vladarjem. 2. Red Karadžorževe zvezde. Ta red ima 4 razrede: veliki križec, oficirski križec, komanderski križec in viteški križec. Ta red se nosi na rdečem traku z belim robom. Ta red je bil

ustanovljen 1. 1903. 3. red belega orla: ustanovljen je bil 1882; ima pet razredov: veliki križec, višji oficirski križec, komanderski križec, oficirski križec in viteški križec; nosi se ga na rdečem traku z modrim robom. 4. red Sv. Sava, ima pet razredov, ustanovljen je bil leta 1882; nosi se ga na belim traku z modrim robom. 5. zlata hrabrostna medalja na rdečem traku; 6. srebrna hrabrostna medalja; 7. vojaška zaslužna medalja; 8. zlata medalja za zasluge in 9. srebrna medalja za zasluge. V Beogradu obstoji posebna dvorna pisarna za kraljevske redove. Na čelu te pisarne stoji redovni kancelar.

O francosko - jugoslovenski vojaški konvenciji. »Journal des Debats« z dne 17. t. m. javlja iz Berna, da je »razkritje« o francosko-jugoslovenski vojaški konvenciji priobčilo kot prvi »Corriere Ticinese«, ki ga urejuieta dva italijanska žurnalista Frigerio in Maraia. Frigerio je dopisnik rimskega dnevnika »L' Idea Nazionale«. Oba žurnalista sta plamteča nacionalista. Milanski »Seccolo« piše z ozirom na razkritja v »Corriere Ticinese«: »Dokumenti, objavljeni v imenovanem listu imajo zgotovi namen razbiti francosko-italijansko zvezo. Razkritja so rezultat spletk gotovih oseb, ki bi rade izpod-

kopale temelje pariškega mira in razbile prijateljstvo med zmagovalnimi narodi. Ta razkritja so edine v priročnem Nemčiji.

Razkritje Nemci na Čehoslovanskem. LDU, Brno, 18. febr. (ČTU.) V Policih so se odredile demonstracije, ker so se v okolici vršile rekvizicije. Prebivalci so iz okolice trumoma prihajali v Police, kjer so na trgu razni elementi hujskali množico. Demonstranti so bili izizvalne pesmi: »Deutschland, Deutschland über alles« in »Die Wacht am Rheine«. Za vzdrževanje reda je bila poklicana vojaška četa 40 mož. Večinoma plani demonstranti so ta oddelek napadli, ki je vsled tega moral v lastno obrambo streljati. Dva osebi sta bili ubiti, osem je bilo ranjenih.

Živita tudi za Madžare! LDU Dunaj, 18. februarja. (ČTU.) »Neues Achtuhrblatt« poroča iz Budimpešte: Zastopnik angleške komisije za živila je izjavil v »Pesti Hirlap«: Madžarska bo dobila od 26 milijonov funtov šterlingov, ki jih je angleška zbornica voftrala kot kredit premaganim državam, blagovni kredit pol milijona funtov šterlingov. O porabi tega zneska se bo morala Madžarska izjaviti po sklepu miru. Najprej bo ta komisija nabavila za Madžarsko živila iz Jugoslavije, med drugim 3000 ton žita, 1000 ton masla in 500 vagonov klavne živine.

Telefonska in brzojavna poročila.

JADRANSKO VPRAŠANJE. — OZLOVOLJENI ITALIJANI.

LDU Curih, 18. februarja. (ČTU.) Rimski listi presojajo jadransko vprašanje tako črnogledno in baje doznava, da bo izredni ministrski svet izdal važne sklepe. V Rimu so ozlovoljeni vsled načina, kako obravnava poslaniška konferenca jadransko vprašanje in namigavajo, da se bo stvarilo najbrž dovršeno delanje.

LDU Pariz, 18. februarja. (ČTU.) Kakor doznava »Matin«, obsega Wilsonova nota pet strani, nosi lastnoročen Wilsonov podpis in ima dostavek, ki izvirja brez dvoma od Wilsona. Tu se postavlja Wilson na stališče, da bo, ako se ameriški nazori ne bodo upoštevali, resno premišljal o tem, ali naj se Zedinjene države odtegnejo mirovni in obrambni pogoji.

LDU Washington, 18. febr. (Dun. kor. ur.) Z verodostojne strani se demantira vest, da je Lansing odstopil vsled jadranskega vprašanja.

LDU London, 19. februarja. (Dun. kor. ur. — Brezlično.) Odgovor vrhovnega sveta se je snoči izročil ameriški poslaniku v Londonu.

LDU London, 19. februarja. (Dun. kor. ur. — Brezlično.) Po poročilih iz Washingtona, so Zedinjene države pripravljene, sodelovati pri policijski službi na Jadranskem morju.

LDU Washington, 19. febr. (Dun. kor. ur. — Brezlično.) Wilsonov tajnik Tumulty je izjavil, da Wilsonova nota Franciji in Veliki Britaniji nima oblike ultimata, marveč da zlasti izraža, da vlada Zedinjenih držav ne namerava opustiti podpore Jugoslovenom glede Reke.

ODGOVOR FRANCIE IN ANGLIJE NA WILSONOVO NOTO.

Paris, 17. februarja. Dopsnik »Journal des Debats« brzojavlja iz Londona, dne 16. t. m.: »Odgovor zavezniških ministrskih predsednikov na Wilsonovo noto glede jadranskega vprašanja je bil odposlan, predno so se le-ti ločili in odpotovali. V tem odgovoru se izraža želja, da bi zavezniški v popolnem soglasju z Ameriko nadaljevali svoje delo v proučevanju evropskih vprašanj, v katerem delu je predsednik Wilson tako odlično sodeloval za časa ko je bival v Parizu. Istočasno izjavljajo ministrski predsedniki svoje obžalovanje, da preprečuje stalna odsotnost reprezentantov Združenih držav na evropskih konferencah, tako potrebni osebni kontakt, kakor tudi konečno rešitev vprašani, ki postajajo vsak dan bolj pereča.

AMERIKA IZVRŠI SVOJO GROŽNJO.

LDU Dunaj, 19. februarja. (ČTU.) »Neue Freie Presse« poroča iz Washingtona: V vladnih krogih se noudarja možnost, da bodo Zedinjene države ustavile pomožno akcijo za Evropo, ako se bodo v mirovni pogodbi glede reškega vprašanja izvršile kakšne izmembe. — Iz službenih krogov javljajo, da Wilsonovo sporočilo zavezniškom ne grozi, vendar pa izjavlja, da mora Amerika predložiti ministrskih predsednikov odklanjati.

PEČUN NEČE POD MADŽARSKO!

LDU Dunaj, 19. februarja. (ČTU.) »Arbeiter Zeitung« piše: Ko je prišla v Pečuh vest, da pripade to ozemlje Madžarski, so začeli delavci priprajati po vsem okraju velike skupščine. Sklenili so, da se upro proti izročitvi mesta Horthyjevi Madžarski in da se ali izselijo, ali pa oborože in se z orožjem v roki bore proti belim četam. Naglašali so, da ostanejo rajši državljani demokratične jugoslovenske države, kakor da bi bili zatirani sužnji Horthyjeve Madžarske.

NEMIRI V ITALIJI.

LDU Trst, 19. februarja. Italijanski listi poročajo iz Genove: V Genovskih mestih Samperdarana. Voltri in Cornigliano ter okolici je prišlo do raznih

izgredov med delavstvom tamošnje kovinske industrije. Ko so nedavno stavkali delavci elektrarn, je bilo mnogo tovarn, zlasti kovinske stroke, prisiljenih ustaviti delo. Delavci, ki so bili torej prisiljeni k brezdelju, so zahtevali od delodajalcev, da se jim tudi za dobo tega prisiljenega iztrtja izplačajo mezde. Tovarnarji so se po kratkem obotavljanju udali. Končnoveliavno je imela odločiti o zadevi Spoločna delovna konfederacija. Se preden je pa bilo vprašanje rešeno, so tovarnarji na svojo roko sklenili odtegniti od sedanjih delavskih plač one zneske, ki so jih izplačali za časa brezdelja. Vsled tega je zavladalo med delavstvom veliko ogorčenje. — Včeraj zjutraj so prišli delavci na delo ter začeli delati na svoj račun, deloma pa so pohajkovali po tovarnah brez dela. Nadzledniki in drugo osebje je pobegnilo. V tovarnah Ansaldo so postavili delavci celo tovarniške svete. Na lice mesta so prišli oddelki karabinerjev, ki so izkušali prisiliti delavce, da bi zapustili tovarne, ter potem zapreti vrata. Tedaj je prišlo do pravcate bitke. Mnogo delavcev je splezalo na strehe tovarniških objektov, obmetavalo karabinerje s kamenjem ter streljalo nanje z revolverji. Nato so streljali tudi karabinerji in tako se je razvil resen boj, pri katerem je bilo ranjenih več karabinerjev in okoli deset stavljuočih. Aretirali so več delavskih kolovodij. Razburjenje med delavstvom traja dalje in bati se je novih izgredov.

POTVORJENI DOKUMENTI.

LDU Trst, 19. februarja. Današnji italijanski listi priobčujejo naslednjo vest iz Rima: Jugoslov. poslanstvo je sporočilo ministrstvu za zunanje stvari sledeče: Nekateri časopisi so objavili dve listini, ki naj dokazeta, da so se med beogradsko in pariško vlado vršili porazgovori glede sklepa nekake vojaške konvencije. Jugoslov. poslanstvo v Rimu je pooblašeno od svoje vlade, da izjavi, da se taki pogovori nikoli niso vršili med obema vladama ter da sta objavljeni listini potvorjeni in brez podlage.

DEMISIJA MILLERANDOVEGA KABINETA ODKLONJENA.

LDU Lyon, 18. februarja. (Brezlično.) Francoski ministrski predsednik Millerand je prišel v sredo zjutraj v predsedstvo poslanske zbornice ter je predložil predsedniku republike demisijo svojega kabineta. Predsednik Deschanel je demisijo odklonil ter izrazil željo, naj bi kabinet ostal še nadalje. Novi predsednik republike je zastopal mnenje, da kabinet, kateremu je poslanska zbornica v kratkem času njegovega delovanja že dvakrat izkazala zaupanje, nima povoda za odstop.

DOPISNI URADI ZA SOCIJALNA VPRAŠANJA.

LDU, Praga, 19. februarja. (Č. T. U.) Klub poslancev čehoslovaške socialno - demokratičke stranke je sklenil, zahtevati, da se ustanove pri konzulatih in poslanikih čehoslovaške republike dopisni uradi za socialna vprašanja.

ČEHI IN VOJNO POSOJILO.

LDU, Praga, 19. februarja. (Č. T. U.) Čehoslovaški demokratiški klub je sklenil soglasno, najodločneje nasprotovati vsem poizkusom, ki bi imeli namen, da bi čehoslovaška republika prevzela vojna posojila. Samo pri ustanovah, za humanitarne in kulturne svrhe, nadalje za imetje sirot, hranilnic, in zavarovalnih družb more država do gotove meje izvesti sanacijo.

ZIGOSANJE BANKOVCEV NA MADŽARSKEM.

LDU Budimpešta, 18. febr. (ČTU.) Poljedelski minister Rubinek je izjavil, da bo zbornica v kratkem razpravljala o zakonskem načrtu glede zigosanja denarja. Pri zigosanju se bo odtegnila najmanj štodelina sveta.

TURŠKO VPRAŠANJE IN ORKI.

LDU Lyon, 18. februarja. (Brezlično.) Londonski poročevalec lista »Matin« javlja: Pri seli londonske konference v ponedeljek zjutraj, ki se je počela s turškim vprašanjem, je Venizelos obrazložil zahteve Grške, ki se nanašajo na Smirno in na Tracijo, ter jih utemeljeval v dvehurnem sijajnem govoru. Splošen vtis je, da se bo grškim zahtevam ugodilo in največji meri.

ŽRTVE SVETOVNE VOJNE.

LDU Dunaj, 19. februarja. (ČTU.) Po objavi Kodanske družbe za proučevanje vojnih posledic se cenijo človeške izgube med vojno na 40 milijonov. Na bojiščih je umrlo 10 milijonov ljudi. Število evropskega prebivalstva je padlo od 401 na 389 milijonov ljudi.

NEMŠKA ARMADA.

LDU London, 19. februarja. (Dun. kor. ur. — Brezlično.) Vrhovni svet je vsled prošnje nemškega poslanika v Londonu sklenil, dovoliti Nemčiji, da sme do 10. aprila t. l. imeti 200.000 mož pod orožjem. Efektivni stalež nemške vojske se na mora do 10. julija t. l. znižati na 100.000.

DJENIKIN GOSPODAR JUŽNE RUSIJE.

LDU Pariz, 18. februarja. (Dun. kor. ur. — Brezlično.) Po semkaj dospelih vesteh se je Denjikin domeniš s Kozaki, da ga priznajo za vrhovnega poglavarja Južne Rusije, dokler se ne snide izvoljen parlament.

POLOŽAJ V KRIMU.

LDU Washington, 18. febr. (Dun. kor. ur. — Brezlično.) »World« javlja iz Sebastopola, da je položaj protirevolucionarnih čet v Krimu kritičen. General Shilling varuje z maloštevilnimi četami zemski jezik pri Perskopu. V Sebastopolu je poleg 10.000 prebivalcev najmanj pravstolico beguncev iz Južne Rusije brez pripomočkov in brez zdravil, akotudi so se ondi razpasle kužne bolezni. V sebastopolski luki se nahajajo angleška vojna ladja »Marlborough« ter ameriški, francoski in grški torpedni rušilci. Begunci se vsled nedostajanja avtoritete raznih vlad ne morejo odposlati. Denjikin je sicer s Kozaki sklenil dogovor, toda donski in kubanski Kozaki so zahtevali take pogoje, da je položaj v Krimu več kakor dvomljiv.

ZA VEČNE ČASE PREPOVEDAN POVRATEK!

LDU Berlin, 19. februarja. (ČTU.) Kakor poročajo listi, je londonska vlada sprejela predlog, ki za vse čase prepoveduje bivšemu nemškemu cesarju in prestolonasledniku, da bi se povrnila v Nemčijo.

Shod državnih namestencev.

Shod državnih namestencev se je vršil ob ogromni udeležbi v četrtek, 19. t. m. ob 8. zvečer v dvorani Mestnega doma. Zborovanje je otvoril predsednik društva državnih nastavlencev g. Lilleg, ki je v svojem govoru ostro kritiziral postopanje vlade v vprašanju ukinitja draginskih doklad z dnem 1. marca t. l. ter pobijal zagovor vlade, ki se zrcali baje v beogradski brzojavki, ki je bila objavljena v »Slovenskem Narod«. Povdarjal je nadalje, da se je draginija med tem časom le še povečala in da je državnemu uradništvu popolnoma nemogoče izhajati brez draginskih doklad, ki jih je prejemale v času od decembra do februarja. V istem smislu so govorili še g. Bekš, Zorko, Urbančič, Dobrovšek, Tavčar, Vojaka in Barič, ki so v svojih govorih osvetljevali bedno stanje, v katerem se nahaja državno uradništvo ter zagotavljali, da tvori uradništvo stebere države, da pa zato zahteva tudi pravico do poštenega življenja. Predčitala se je nato resolucija, ki se glasi:

1. Osrednja vlada se pozivlja, da v očigled neznošni draginji, ki izmed vseh ljudskih slojev ubija duševno in telesno še najbolj javne namestence, navezane na stalne mesečne prejemke, podaljša veljavnost naredb o dosedanjih zvišanih draginskih dokladah preko 1. marca t. l. vse dotlej, dokler se gnotni odnosi javnih namestencev ne uredi definitivno ali pa ne nastopijo normalne življenske razmere. V istem razmerju naj vlada zviša tudi draginsko doklado državnih vpokojencev.

2. Javni namestenci zahtevajo, da osrednja vlada nemudoma uredi višee vprašanje vseh provizorij, nepravilnih in pogodbenih državnih namestencev ter njih službeno razmerje do države izenači z onimi pravnimi odnosi, ki so po službeni pragmatiki zajamčeni vsem definitivnim državnim nastavlencem.

3. V spričo sedaj veljavnih visokih železniških tarif zahtevajo javni namestenci, da se jim vrnejo vse ugodnosti do voženj po železnica in parobrodih, kakor so jim bile zasigurate po bivši avstrijski vladi.

4. Davčno prostost, ki se je javnim namestencem uknila glede njihovih službenih prejemkov s 1. januarjem tega leta, naj se z ozirom na neizboljšane življenske pogoje takoj zopet uveljavi.

5. Slovenski javni namestenci enodušno obsojajo postopanje hrvaške vlade, ki je po razpustu SJN v Zagrebu zatvorila njegove voditelje, ne da bi se po preteku dveh mesecev izročili rednemu sodišču. Resolucija je bila soglasno sprejeta, nakar je predsednik zaključil zborovanje.

Dnevne vesti.

v Ljubljani, 20. februarja 1920.

Tako pa vendar ne smemo ravnati! Zalostno dejstvo je, da je od časa, ko so se markirali naši bankovci, naenkrat prišlo v promet veliko število tisočakov s potvorjenimi markami. Marke je žal lahko ponarediti in v naglici človeku, ki ni opozorjen, skoro ni moč priti na dobro posrečeni falzifikat. Falzifikati so zaneseni k nam iz inozemstva. Prav tako se je zgodilo na Češkem, kjer so imeli s ponarejenimi tisočaki zelo veliko težavo. Nežigosanih bankovcev avstro-ogrške banke je v inozemstvu v izobilju. Za 20 frankov in celo manj je kupiti v Švici tisočak. Ker je naša jugoslovanska krona v nevtralnem inozemstvu vredna več nego še enkrat toliko nego nežigosana krona, je zelo vabljiva prilika za internacionalne sleparje, da kupijo po 20 frankov nežigosane tisočake, ponarede naše marke in tako ustvarijo markiran naš tisočak, ki je potem vreden 1½ krat toliko. Za tak tisočak se pri nas spričo znatne kupne sile naše krone dobi že precej dobrega blaga. Velika naša gospodarska škoda je, da se je zaneslo po hudodelskih ljudih k nam dokaj potvorenih tisočakov. Nihče se sprva ni zanesel, da manjka orlu ena krempelj. Mi smo spričo grozeče nevarnosti od strani falzifikatov ponovno povdarjali potrebo, da pride do boljših bankovcev. Z dobriimi falzifikati, kakor so ti tisočaki, se nič zlega slutečega človeka zlahka oslepari. Pred tako prevaro niso varni tudi blaginjski uradniki, ki imajo danes ob zelo velikih poslih res težavno delo. Nesreča je hotela, da je bilo med tisočaki, ki jih je prejel od tukajšnje Jadranske banke blaginjski visokošolskega podpornega društva, tudi nekaj ponarejenih. Neprijetna zadeva se je pojasnila ter je zavod poravnal škodo. Iz tega nesrečnega dogodka pa delati afero in uprizorjati gonjo proti našemu zavodu, kakor je to storil snočnijski »Večerni list«, vendar ne gre. Vsaka stvar ima svoje meje. Neodpustljiv greh je prenašati politično bojna naša gospodarska zavoda, ki živijo in morajo živeti zaupanje prebivalstva. Vse je kazalo, da smo se končno izpametovali tudi pri nas. Za dolgo je prenehalo hujkanje proti gospodarskim napravam in denarnim zavodom. Sedaj pa je prišlo to herostratsko delo »Večerni list«. Ali naj se zopet razpalijo strankarske strasti na veselje naših sovražnikov? Mi ne bomo vračali milo za drago. Upamo pa, da je tudi še pri SLS mož dovolj, ki bodo vedeli ustavi uničevalno delo »Večernega lista«, ki je gotovo obsodbe vredno. Za našo podjetje ni in ni bila Jadranska banka denarni ali kreditni vir, vendar smo se v slovenskem interesu morali oglašiti proti započetemu hujkanju proti odličnemu denarnemu zavodu.

Službene izkaze časopisov kr. pošte uprave SHS bo v doglednem času v rokopisu dogotovljen. Da se vam še pred končnoveljavno izdajo imenovanega izkaza omogoči morebitno potrebito popravilo, spremembo izhajanja, cene, teže itd. zadevalnih podatkov vas pozivljamo, da priložite morebitne take spremembe najpozneje do 28. februarja t. l. neposredno oddelku II/c—kr. ministrstva za pošto in brzojav v Beogradu. Te priloge so vsled uradnega poziva poštne proste in naj se tudi tako označijo. Po izdaji »Službenega izkaza časopisov« bode vsa sprememba prijavljena podpisnemu uradu, kateri bode posredoval, kakor doslej v smislu poštne poslovnik. Slednjič vas opozorimo, da bodo deležni ugodnosti časopisnih pristojbin

edino le oni časopisi, kateri bodo vključeni v predmetnem službenem izkazu časopisov, ter da bodo veljali časopisni predpisi v smislu novega poštne poslovnik samo za take v izkazu pisane časopise. — Poštni urad Ljubljana I., dne 13. februarja 1920.

Služatelj ljubljanske univerze! Na temelju debate na glavni skupščini, Podpornega društva jugoslov. akad. v Ljubljani dne 24. januarja 1920, in na poziv velikega dela studentstva sklicujem za soboto 21. t. m. ob 10. uri dopoldne v hotel »Tivoli« skupščino slušateljev ljublj. univerze. — Janže Novak, predsednik »Reprez. odbora«.

Razpis službenih mest za zdravnike. Zdravstveni odsek za Banat, Bačko in Baranjo v Novem Sadu razpisuje več zdravniških mest. Interesenti se opozarjajo na ta razpis v Uradnem listu.

Uradni zdravniški službi v IX. činovnem razredu sta razpisani za Mursko Soboto in Dolino Lendava. Interesenti se opozarjajo na razpis zdravstvenega odseka v Uradnem listu.

Ruski emigranti v Jugoslaviji. Beograd, 19. februarja. Včeraj je prispelo v našo državo več sto ruskih emigrantov preko Carigrada in Bolgarije. Emigranti pripovedujejo, da se je nahajala v transportu do Bolgarske meje tudi ruska velika kneginja Tatjana, hči umorjenega ruskega carja Nikolaja.

Brzovlaki Dunaj - Trst. Dne 26. februarja se stavi v promet dnevni brzovlak št. 1, ki odhaja z Dunaja, juž. kol. ob 7.45 dopoldne, z direktnimi vozovi I. in II. razreda v Trbiž in Rim in z direktnimi vozovi I., II. in III. razr. v Beljak. Nadalje se opozarjajo na to, da vozijo ne glede na splošne odredbe o ustavitvi prometa dnevnih brzovlakov ekspresni vlaki Dunaj-Trst redno kakor do sedaj, in sicer vozi ekspresni vlak št. 3 vsak ponedeljek in petek in ekspresni vlak št. 4 vsak torek in vsako soboto.

Preston v pravoslavje. Beogradska »Epoha« javlja: Dne 17. t. m. je prota Nikola Trifunovič sprejel v pravoslavno vero g. dr. Pavla Kozina, profesorja, pod čegar vodstvom stoji znani slovenski kvartet, ki je zadnje dni priredil v Beogradu tri koncerte. Cerkvenemu činu je kumoval g. Čedomir Glišić.

Zamenjava češkoslovaških kolkovanih bankovcev. Kdor ima kolkovane češkoslovaške bankovce (avstro-ogrške banke), naj jih predloži v Ljubljani, južni kolodvor, do 28. februarja t. l.

Porotne razprave se prične pri deželni sodišči ljubljanskem dne 23. februarja 1920. Za prvi teden so odredene sledeče razprave in sicer: kolikor se ne navaja kaj drugega, vse zaradi hudodelstva tatvine. V ponedeljek, dne 23. februarja: Ivan Rančigaj in tov.; Ignacij Pirnat, Ljudevit Bartoniček. V torek, dne 24. februarja: Josip Jukopila in dva tovariša, Ivan Hlebe. V sredo, dne 25. februarja: Metka Kristan in tov.; Ljudevit Pongratz in tov. V četrtek, dne 26. februarja: Janez Zupančič zaradi hudodelstva po § 3. zakona o razstreljivosti: Ivan Sebat in dva tov.; Jakob Briceli zaradi hudodelstva goljufije. V petek, dne 27. februarja: Ivan Svab in tov.; France Kadunc; Mojžec in Jurij Tokatli. V soboto, dne 28. februarja: Ivan Krizman zaradi hudodelstva umora. Daljine porotne razprave se še odrede.

Poneverba. Na poštne uradu v Vuhredu na Stajerskem je poštni ekspedient Gustav Glogovšek, rodom s Krškega, 29 let star, poneveril znesek 26.776 K 26 vin. poštne denarja. Poneverbi so prišli na sled pri uradni raziziji. V noči 11. februarja je Glogovšek pobeknil iz Vuhrede neznano kam, baje v inozemstvo.

Umrla je v Gor. Logatcu ga. Ivana Rihar, roj. Vrabec. — N. v m. p.

Kultura.

Koncerti dr. Kozhnovega kvarteta v Beogradu. Kakor znano, je bil kvartet dr. Kozine (dr. Kozina, Cegnar, Završan in Krageš) povabljen, da priredi v Beogradu tri koncerte v dvorani »Stankovič«. Koncerti so se vršili 14., 15. in 17. t. m., ter so imeli kolosalen uspeh. Program vseh treh koncertov je obsegal 66 raznih slovenskih pesmi. Na programu so bile slovenske umetne pesmi, najmoderneje ponarodele in zlasti naše prelepe koroške narodne. Pesmi so bile sprejete naravnost z viharim odobravanjem. Največji vtis so naredile srbske pesmi; pred vsem je žela frenetično odobravanje po našem Oskarju Devu harmonizirana »Zar je morala doč« ki je napravila toliko vtis, da je večina poslušalcev plakala. Koncerte je posetila vsa tukajšnja slovenska inteligenca, med drugimi vsi slovenski

ministri ter v Beogradu navzočni slovenski poslanci. Kljub množici koncertov in drugih predpustnih zabav je vendar obiskalo koncerte precej beograjskega meščanstva. Pri koncertih smo opazili tudi člane tukajšnje amerikanske, angleške in francoske misije. Kakor se dozeva, je osebnost pohvalil kvartet Mr. R. L. Leiper, dopisnik angleškega lista »Morning Post«, ki ni mogel prehladiti naše lepe pesmi. Vseled vtisa, ki ga je dobil na koncertu, je izjavil, da ima sedaj o Slovencih popolnoma drugačno naziranje, kar da bo tudi priobčil v svojem, nam dosedaj nenaklonjenem listu. Slovenska pesem je žela toliko priznati, da so navzoči Američani izjavili, da bi bilo potrebno, prirrediti take koncerte tudi v Ameriki. Mr. Leiper je dejal, da bi slovenska pesem imela tudi v Londonu veličinski uspeh ter jo iz-

razil željo, da bi se njegovi rojaki glede Slovencev tako temeljito izpreobrnili, kakor se je on sam. LDU.

Kristalni grad, režiser in soizvajalec. Pod tem nadpisom je anonimni včerajšnji »Slovenec« priobčil notico, ki je bila naprejena zoper moje poročilo o prvi uprizoritvi zgoraj imenovanega Funtkove igre, pa tako nespretno sestavljena, da so jo, kakor ugotavlja današnji »Slovenec«, nekateri smatrali za napad na režiserje in igralce naše drame in da se je čutil anonimik prisliljenega, danes zagotoviti, da je pravzaprav hotel napisati krvavo ironijo. Ko bi bil dostavil, da je imela notica namen, ob veljavno dejati mojo grajo in med gledališčniki malo poagitrirati, bi bil njegov komentar vsekakor popolnejši. — Ker je anonimnik s svojo beležko, — ki me močno spominja na tiste risbe, katerih je vse polno po občestnih zidovih in plankah, pa so tudi vse opremljene s komentarjem, n. pr. to je Pepe, da bi gledalec mogel ugeniti, kaj predstavljajo — ker je torej s svojo beležko sprožil nekaj važnih, principelnih vprašanj, mu odgovorim, čim bo prostor, na tem mestu z razpravo o nalogah režije in igralcev, kakor jih pojmujejo po velikih odrih. Odgovorim mu, ne morda zato, da bi branil sebe — te potrebe ne čutim — marveč zato, ker vidim, da tiči v nelasnem polmovanju in hvalisavem zadovoljenjem polmovanju in hvalisavem zadovoljenju mladeva gledališča. Fr. Kobal.

Marionetno gledališče v Ljubljani. V torek 24., v četrtek 25. in v nedeljo, dne 29. februarja, vsakokrat ob 4. popoldne: »Prolog« — »Čarobne goslie«.

Sokolstvo.

Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Šiški vabi na svoj redni občni zbor, ki se vrši v soboto 21. t. m. ob 7. zvečer v društveni telovadnici.

Sokolova maskarada je privabila na pustni torek v Narodni dom, kot običajno, veliko število ljudi, tako da so bili prostori velika dvorana, telovadnica in ostali stranski prostori do zadnjega kotička polni. Ves večer do ranega jutra je vladalo živahno vrvenje ob zvokih polnoštevne voljaške godbe pod vodstvom gosp. kapelnika dr. Cerina. Mnogoštevilno so bile maske: kar je imelo gledališče kostumov, vse je dalo na razpolago. Seveda bi to še zdaleka ne zadostovalo, da si niso udeleženci sami znali pomagati. Izla, par metrov sukanca, urica časa in — maska je bila gotova. Kdo bi si v teh dragih časih preskrbel kaj tragočnejšega, ponolnejšega; časih je zadostovalo tudi bolj priprosto sredstvo. Videti je bilo pa tudi par okusnih kostumov — toda tudi ne več. Sicer pa letos to ni bilo glavno. Dobra volja in prava družba, to sta bila dva glavna faktorja, ki sta tudi tokrat pomagala, da se je posameznik pocenil, toda kljub temu dobro zabaval in da je Sokolova blaginja dobila tudi svoj skromen del za bodoče delo.

Gospodarske vesti.

Omejitev prometa v avstrijski republiki. Omejitveno do preklica radi popolnoma nezadostne dobave premoga in trajajočega nakopičenja blaga za progo Dunaj - Ehrenhausen in v prevozu preko te proge tovarni promet na prevoz naslednjih transportov, oziroma blaga, in sicer: 1. Osopoto (iz Avstrije v Italijo se vračajoči vojni material) in Polonia (na Poljsko se vračajoči transporti). — 2. Predmetne, navedene v seznamu blagovnih potrebščin pod točko 1 a in b; od 3 b premog, koks, brikete, drva za kurjavo; od 3 c šoto in bencin; točko 5 posodje za blago, ki se sme prevažati; točko 6 (živilska krmlila); 34 (železniško upravno blago) in točko 38 (strelivo in razstreljivo ter municija za rudokope). — 3. Prost je tovarni promet v vozovnih nakladah z Italijo preko Logatca, oziroma preko južne železnice, Beljaka-Trbiža vključno vozovnih naklad za Beljak loco, ki so določene po propnemljenju za Italijo; nadalje je popolnoma prost celotni tovarni promet s Čeho - Slovaško. V namembno postajo se odpošlje lahko že sprejeto in na poti se nahajajoče blago. Popolnoma uklenjeno je še sprejemanje blaga za Leibnitz loco in Ehrenhausen loco. Prosta so samo živila, izvezemski transportov soli, naslovljenih na te postaje, da se odpravijo naprej v Jugoslavijo; potem premog in drva za kurjavo. — Za postajo Matzleinsdorf so dovoljene slej ko prej od blaga, ki je prosto v smislu predložitih določil, samo one pošiljke, ki morajo priti v Matzleinsdorf po južni železnici; izvezet je premog, ki doide lahko v Matzleinsdorf brez osira na izvoz. — Za promet z Jugoslavijo v prevozu preko proge Dunaj - Ehrenhausen, voljajo omejitve, izdane v prejšnjih točkah za progo z določbo, da je popolnoma uklenjeno novo sprejemanje pošiljav ter soli za Jugoslavijo, nadalje tovarni promet za Maribor loco in za postaje vzhodno Brežic. — Izvzeto so od zgoraj omejitve odločne naslednje pošiljke: premog, pošiljke mineralnega olja iz Poljske v Jugoslavijo za »Danubio-Bosanski Brod, selitve, železniško upravno blago in razstreljivo za rudokope. V kolikor je dovoljen v smislu predložitih določil prevoz pravkar označenega blaga na in preko proge Dunaj - Ehrenhausen, se ga sme brez drugega sprejemati in odpošljati. Sicer je pa začasno izključen prevoz blaga izvezemski onega, ki se nahaja že na poti.

Italijansko politično gledališče. Ministrski svet je odobrnil predloženo ministrstva za stvarno reformo, da se za enkrat ustavi italijanske vinčnega davka.

Novi. V Tivoli, 19. februarja. Tivolijska izvalica na Dunaj 2.30, Berlin 6.20. Prava 6.25.

LDU Trst, 19. februarja. TGU Trst 200—240, Praga 250—315, Glin 250—315.

LDU Beograd, 19. februarja. TGU Beograd 200—240, Praga 250—315, Glin 250—315.

LDU Beograd, 19. februarja. TGU Beograd 200—240, Praga 250—315, Glin 250—315.

LDU Beograd, 19. februarja. TGU Beograd 200—240, Praga 250—315, Glin 250—315.

LDU Beograd, 19. februarja. TGU Beograd 200—240, Praga 250—315, Glin 250—315.

LDU Beograd, 19. februarja. TGU Beograd 200—240, Praga 250—315, Glin 250—315.

Najnovejša poročila.

JADRANSKO VPRAŠANJE JE POSTALO PREPORA TOČKA MED EVROPO IN AMERIKO.

Rim, 18. februarja. »Il Messaggero« poroča, da zadobiva Wilsonov veto čedalje večji pomen. Jadransko vprašanje je vsled tega veta izstopilo iz okvira mej italijansko - jugoslovanskega spora in postalo preporna točka med Evropo in Ameriko. V strahu in svesti si težavnosti položaja pričakujemo verditka. Veseli nas pa, da zamoremo ugotoviti, da sta Francija in Anglija lojalno potrdili svojo dragoceno solidarnost, ki rešuje z malimi problemi posameznikov, velike skupne probleme.

ITALIJANSKI OČITKI WILSONU. — JUGOSLOVENOM NI TREBA GANITI NITI Z MEZINCEM, KER DELA ZANJE WILSON!

Trst, 18. februarja. »Il Piccolo della Sera« prinaša iz Rima z ozirom na interpretacijo Wilsonove note po njegovem tajniku Tumulty poročilo, v katerem se trdi, da se Wilsonov veto v bistvu ni poostiril. Nasprotno, predsednikovo vedenje napram Angliji in Franciji se je celo nekoliko ublažilo, ker predsednik ne grozi več, prepustiti obe državi svoji usodi. To vedenje, ki se še ne more docela umeti, se zdi, da namerava kaliti solidarnost med Rimom, Parizom in Londonom. Gotovo pa je — pravi dopisnik — da ostane poskus brezuspešen. Kar se tiče grožnje, da odpokliče Amerika svoje ladje s Sredozemskega morja, vzbujajo v rimskih krogih samo nasmeh: pred nedavnim časom ovadil je zaderski župan Ziliotto amerikanškemu senatorju Lodge, da so hrvaške tolpe pustile pred očmi mornarjev v Splitu. Tudi se ne razume, kaj naj pomeni washingtonska vest, glasom katere bodo tudi ameriške Združene države med onimi peterimi narodi, ki naj vršijo pomorsko policijo na Jadranu. »Kaka policija? Katerih pet narodov? Amerika, Francija, Anglija, Italija in ... Jugoslavija mogoče?« se vprašuje dopisnik. Ako je predsednik nameraval s svojim vetom ovirati solidarnost, ki veže Italijo z njenimi zavezniki v jugoslovanskem problemu, potem ga je nota agencije Reuter lahko poučila, da vlada med zavezniki popolna harmonija. Odmev, ki ga je imela Wilsonova nota na jugoslovensko delegacijo, se je takoj pokazal. Wilson dela tako za svoje jugoslovenske prijatelje, da jim ni potreba več niti ganiti z mezinem. Osvojili si je njihove želje in aspiracije, postal je stranka v zadevi, v kateri bi zamožl biti kvečjemu blažilec, ne nahaja se ne v sredini ne nad strankami, marveč se je postavil očitno na stran Jugoslovije proti eni, odnosno celo proti vsem zavezniškim velesilam.

G. Trumbić upa zato, da bo stala tudi nova vlada na istem nepristopnem stališču, kakor je stala Davidovičeva. Wilsonova gesta je poostri la odpor Beograda. O tem jasno pričajo dejstva, da je pred komaj tednom Belgrad sam brzojavil pariškemu listom, da se približuje vsled Nittijeve koncesije rešitev jadranskega vprašanja rapidno rešitvi. Ingerenca predsednika Wilsona pa je zadostovala, da so Jugoslovenci pojedli svoje besede in da se zatekajo nanovo k odporu proti kompromisu. Wilson je s svojo noto vnovič onemogočil sklep miru med Italijo in Jugoslavijo.

KDO JE POVZROČIL WILSONOV NASTOP.

Trst, 18. februarja. »Il Piccolo della Sera« poroča: »Idea Nazionale« prinaša iz Berna, da je glasom informacij iz zanesljivih virov povzročil Wilsonov nastop v jadranskem vprašanju neposredno Clemenceau.

NADALJNE NITTJEVE KONCESIJE. — IZVEDBA LONDONSKEGA PAKTA ODGODENA.

Rim, 18. februarja. Rimski »Il Popolo Romano« trdi, da je neobičajno ostra oblika Wilsonove note razburila pariške politične kroge. Potrjuje se pa, da je odgovor na to noto bil v toliko popravljen, da se poslužuje milejšega tona. Oblika pa da ostaja tudi sedaj odločna. Zdi se, da se je rešitev jadranskega vprašanja zavlekla. Ker bi se rad Nitti vrnil v Italijo, smatrajo krogi jugoslovanske delegacije za možno, da bo dovolil Nitti nekatere nadaljnj koncesije, med njimi popolno opustitev zahteve po reškem pristanišču in privolenje, da se izroči diplomatsko eastovstvo mesta Reke zvezni narodov. List meni, da se vrne Nitti te dni v domovino in da smeti jadransko vprašanje začasno naručeno. V smislu sporazuma s Lloyd Georgeom se izvedba londonskega pakta za nekaj časa odloži.

POLK O VSEBENI WILSONOVE NOTE.

New York, 18. febr. Interimni zun. minister Polk se je branil najodločnejše, da bi podal pojasnilo o memorandumu, ki ga je podal Wilson v Berlin glede kompromisa za rešitev

jadranskega vprašanja. Omejili so jo v svojih izjavah na vgotovitve, da vsebuje memorandum umotvorno znana Wilsonova načela v tem vprašanju. — »New York Times« piše tozadevno, da bi znala imeti listina dalekosežni vpliv na mirovno pogodbo, v kolikor se tiče Združenih držav; kajti predsednik bi zamogel odkloniti ratifikacijo mirovne pogodbe tudi v slučaju, da jo senat potrdi brez ugovora.

TRŽAŠKI ITALIJANI ZA ITALIJANSKE ASPIRACIJE.

Trst, 19. svečana. Vsa italijanska društva Julijske Benečije nameravajo prihodnjo nedeljo prirediti v Trstu velike manifestacije za aneksijo dežel in rešitev jadranskega problema v smeri italijanskih zahtev.

DEMISIJA HRVATSKE POKRAJINSKE VLADE.

LDU, Beograd, 19. febr. Z včerajšnjim brzovlakom je prišel semkaj iz Zagreba vladni poverjenik za socialno politiko dr. Adžija in prinesel s seboj akt o demisiji hrvaško - pokrajinske vlade in vseh velikih županov.

VALUTNO VPRAŠANJE.

LDU, Beograd, 19. febr. »Pravda« javlja, da je Narodni klub pri pogajanjih izrekel željo, da se rešitev valutnega vprašanja ustavi in da začasno stare krone ostanejo v prometu, ter da je baje tudi zahteval, da se armijsko poveljstvo v Zagrebu izroči generalu Pliveliću in polkovniku Kvaterniku.

PROGRAM NOVE VLADE.

LDU, Beograd, 19. februarja. »Pravda« javlja, da je včerajšnja seja opozicijskega bloka trajala do 13. Seje so se udeležili gg. Protić, Joca Jovanović, Trifunović, dr. Laginja, dr. Lorković, dr. Korošec, Ribarac in Banič. Medakovičeva skupina ni bila zastopana. Na tej seji je g. Protić pozval načelnike strank, da se izdela program, ki bi ga nova vlada imela provesti v parlamentu. Načeloma so govorili o tem, da bodi program oni, ki se je pri pregovorih z Davidovičem privikar omenjal. Med diskusijo se je pojavila različnost v mišljenju ter so sejo preložili na 16. uro popoldne. Težkoče niso bile osebne narave, niti se razgovori niso tikali sestave vlade. Samo narodni klub je ugovarjal proti temu, da bi eventualno bil dr. Ninčić finančni minister, dr. Laginja pa je obrazložil klubove nazore o valutnem vprašanju. Načelniki opozicije trdijo, da bo mogoče delati s parlamentom, ker Protić smatra, da kvorum ni potreben. Radikalci trdijo, da se bo Protiću posrečilo odstraniti težavo, ker bo mnogo stvari odložil, v nekaterih pa popustil. Končno so na tej seji sklenili, da bi moral postati dr. Laginja hrvaški ban.

LDU, Beograd, 19. februarja. Predstavitelji opozicijskega bloka so na svoji zadnji seji pretresali program nove vlade, ki ga je g. Protić ob enem z listo novega kabineta izročil regentu. Ministrski portfelji so razdeljeni tako, da dobi Narodni klub pet, skupina dr. Korošca tri, skupina Ribarca enega, skupina dr. Medakovičeva enega, radikalci devet sedežev in en general kot vojni minister.

LDU, Beograd, 19. februarja. »Epoha« javlja, da so se v začetku pogajanj o sestavi nove vlade pojavile težkoče in sicer največ radi zahtev Narodnega kluba. Tekom pogajanj pa so prebrdili vse težkoče ter je prišlo do sporazuma. V tukajšnjih političnih krogih se govori, da se bodo takoj izvršile osebne izpovedbe v pokrajinskih vladah. Kar se tiče valutne reforme, so na snočni konferenci sklenili, da se bo valutno vprašanje stavilo pred parlament, ki ga bo rešil z večino glasov. Nova vlada namerava odpraviti politične komisarje v posameznih občinah in čimprej razpisati občinske volitve s tajno volilno pravico.

SOCIALISTI IN NOVA VLADE.

LDU, Beograd, 19. februarja. »Beogradski Dnevnik« javlja, da je neresnična govorica, da bodo socialistični poslanci podpirali novo vlado v parlamentu.

ZA INVALIDE.

LDU, Beograd, 19. februarja. Regent je podpisal uredbu o rešitvi invalidskega vprašanja.

ADMIRAL HORTHY ZAKRIVIL JUŠTIFIKACIJE VKOTURU.

Dunaj, 18. februarja. Tukajšnji listi javljajo, da je na listi krivcev, kolikor izročitev zahtevalo zavezniške države, tudi admiral Horthy, ki se poteguje za ogrsko krono. Horthy je obdolžen, da je dal v Koroško vojske, ki so tam uničile vse, kar je bilo vredno. Horthy je obdolžen, da je dal v Koroško vojske, ki so tam uničile vse, kar je bilo vredno. Horthy je obdolžen, da je dal v Koroško vojske, ki so tam uničile vse, kar je bilo vredno.

les, prevozne, odda najceneje
Kurt & Co., (Ingenieur Paul Kurt).